

YÖNETİŞİM TOPLANTILARI

YER : 1453 Restoran
TARİH : 22.10.2024
GÜNDEM : Liman
TEMSİLCİ : Pelin SEVEN AKSU

TMMOB MİMARLAR ODASI KUŞADASI TEMSİLCİLİĞİ RAPORU

Kuşadası, tarih boyunca önemli bir liman kenti olmuştur ve bu kimliği günümüzde de sürdürmektedir. Antik çağlardan bu yana ticaret yollarının kesişim noktasında bulunan Kuşadası, bugün kruvaziyer turizmi ve yat limanı ile bu tarihsel rolünü sürdürmektedir. Kuşadası Limanı, yalnızca bir ulaşım merkezi değil, aynı zamanda şehrin mimari, tarihi ve kültürel kimliğini yansıtan önemli bir yapı taşı temsil etmektedir. Bu kapsamda yapılan değerlendirme neticesinde tespit edilen sorunlar ve çözüm önerilerine değinilmiştir.

SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Kuşadası Limanı, kentin kimliği ile mimari yapısının korunmasında merkezi bir rol oynamaktadır. Bu sebeple, liman, küçük bir kıyı yerleşiminde oluşmaya başladığı andan itibaren, 6500 yıllık tüm tarihsel süreciyle birlikte bir bütün olarak ele alınmalıdır. Liman akla ilk geldiği üzere sadece bir ticaret ve turizm merkezi değil, aynı zamanda bu kentin **“tarihsel giriş kapısı”** niteliğindedir. Dolayısıyla, bu kapının, kente gelen ziyaretçileri karşılayan estetik ve çevresel düzenlemelerle güçlendirilmesi, UNESCO Dünya Mirası geçici listesinde yer alan Güvercinada ve Osmanlı dönemi Kervansaray'ı ile entegre bir şekilde planlanması, limanın mimari ve kültürel değerlerini ön plana çıkaracak, kentin turistik ve tarihsel kimliğini güçlendirecektir. Bu bağlamda, liman çevresindeki kıyı promenadının da halka açık sosyal ve rekreasyonel alanlarla zenginleştirilerek iyileştirilmesi, kent mobilyalarının tanımlanması, zemin kaplamalarında iyileştirmeler yapılması, kıyının denizle buluştuğu yerlerdeki oturma alanlarının düzenlenmesi ve iyileştirilmesi, daha çok yeşil alanla bütünleşik bir kıyı dokusu oluşturulması bütüncül olarak kentin tarihi dokusunu da yansıtan bir karşılama sağlayacaktır.

Kuşadası'nın 2030-2050 planlama hedefleri doğrultusunda, deniz ulaşımının kara ulaşımı ile entegre bir şekilde planlanması büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda, limanın gelişim süreci, kentin genel ulaşım ve mekânsal planlamasıyla ilişkilendirilmeli, toplumsal ve ekonomik hareketliliği destekleyecek uzun vadeli stratejilerle ele alınmalıdır. Liman çevresinde oluşan trafik ve yoğunluğun sürdürülebilir ulaşım çözümleriyle hafifletilmesi, bisiklet yolları ve yaya alanlarının artırılması teşvik edilmelidir.

Kuşadası Limanı'nın gelişimi, yalnızca mevcut durumun iyileştirilmesi ile sınırlı kalmamalı, aynı zamanda yerel ve küresel değerlerin geleceğe taşınmasına olanak sağlamalıdır. İklim değişikliği, deniz seviyesindeki yükselme gibi gelecekte karşılaşılabilecek çevresel etkiler göz önünde bulundurulmalı ve limanın bu değişimlere adapte olabileceği kapasitede planlanması gerekmektedir. Aynı zamanda, kruvaziyer ve yat turizmi gibi deniz ulaşımı alternatiflerine yönelik kapsamlı bir fizibilite çalışması yapılmalı ve bu süreç, kamu kuruluşları, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının iş birliği ile hayata geçirilmelidir. Bu stratejik yaklaşımlar, Kuşadası'nın turizm kimliğini güçlendirirken, kentin ekonomik kalkınmasını ve uluslararası tanınırlığını artırmaya yardımcı olacaktır.

Merkezin haricinde Güzelçamlı Mahallesi'ni tehdit eden "200 yat ve 3 yük gemisi limanı" projesi Milli Park ve deniz ekosistemine büyük bir tehdit oluşturarak mahalle altyapısına olumsuz etkilerde bulunmakta ve doğal yaşam alanlarına ciddi zarar verme potansiyeli taşımaktadır. Bunun yerine, mevcut limanın yeşil liman olarak dönüştürülmesi çevresel sürdürülebilirlik ilkelerine uygun olarak iyileştirilmesi, yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılması ve atık yönetim sistemlerinin modernize edilmesi yaklaşımı ile hareket edilmelidir.

SONUÇ

Kuşadası Limanı, hem kentin tarihi kimliğini koruyacak hem de turizm ve ticaret açısından sürdürülebilir bir geleceğe hizmet edecek şekilde yeniden değerlendirilmelidir. Liman ve çevresi, bütüncül bir yaklaşımla planlanarak mimari, tarihsel ve çevresel değerlerin bir arada korunmasını sağlamalıdır. Limanın gelecekteki gelişimi, sadece fiziki bir büyüme değil, kentsel ulaşımın entegre edildiği, yeşil ve mavi akslarla doğal doku korunduğu, çevresel sürdürülebilirlik ilkelerinin tanımlandığı kalitatif bir iyileştirme olarak ele alınmalıdır.

Bu bağlamda, liman önerilerimiz kapsamında, ilgili kurum ve kuruluşların yanı sıra kent paydaşlarıyla yapılacak iş birlikleri büyük önem taşımaktadır. Tüm tarafların, limanın çevresel sürdürülebilirliği ve geliştirilmesi konusundaki önerileri dikkate alarak gerekli adımları atmaları, Kuşadası'nın ekonomik ve turistik gelişimine katkıda bulunacaktır. Limanın gelecekteki başarısının artırılması, tüm paydaşların ortak çabasıyla mümkün olacaktır.

Raporda ele alınan konulara ilişkin önerilerimiz, Kuşadası'ndaki liman yönetimi ve çevresinin sürdürülebilirliği açısından en doğru çözümleri üretmek amacıyla tartışmaya ve tüm paydaşların katkısıyla geliştirilmeye açıktır. Bu kapsamda, temsilcilik olarak üzerimize düşen her türlü katkıyı sağlamaya hazır olduğumuzu tekrar belirtmek isteriz.

Saygılarımızla,

TMMOB MİMARLAR ODASI KUŞADASI TEMSİLCİLİĞİ

Konu ile ilgili raporda belirtilen ve diğer referans kaynaklar;

- Çıkıkcı, S. B. (2023). *Conservation Strategies Against Climate Change Effects on Coastal Historic Settlements: The Case of Kuşadası Citadel*
- Köseoğlu, M. C., & Solmaz, M. S. (2020). *Türkiye Ve Dünya Yeşil Liman Ölümlerinin Karşılaştırmalı Bir Değerlendirmesi*. 9 Eylül Üniversitesi Denizcilik Fakültesi Dergisi, 12, 33-58.
<https://doi.org/10.18613/deudfd.803386>
- Dal, N., & Baysan, S. (2007). *Kuşadası'nda Kıyı Kullanımı Ve Turizmin Mekânsal Etkileri Konusunda Yerel Halkın Tutumları*. Ege Coğrafya Dergisi, 16(1-2), 69-85.
- Kara, Barış & Aşık, Yasin. (2018). *Kent Estetiği: Kuşadası Örneği*.